

UIT HET BELEIDSPLAN PGTiel 2017-2020

Hoofdstuk 6. Dienen-doen-delen (diakonia)

Diakenen (m/v)

*De bengels van de kerk
Die hengelen naar centen
toonbroden uit gaan delen
met wijn een wond uitwassen
de handen uit de mouwen
matrassen door het dak
de kiezen op elkaar
in 't onvervaard vertrouwen
op goede grond te bouwen
een praktisch Pinkstermanifest
't geheime leger van Gods heil
Gods vlag op onze modderschuit*

Anton Chardon

Diaconaat vindt plaats in de relatie God – de naaste – jizelf. Christus inspireert ons door zijn liefhebbende, dienende en lijdende gestalte. Van daaruit willen wij als gemeente(-leden) invulling geven aan de Bijbelse begrippen naastenliefde, gerechtigheid en barmhartigheid, zowel binnen als buiten onze geloofsgemeenschap.

.....alles wat jullie gedaan hebben voor een van de onaanzienlijksten van mijn broeders of zusters, dat hebben jullie voor mij gedaan..... (Matt 25: 34-40).

Vervuld van de Geest komen wij in actie. Door onze navolging van Christus wordt Hijzelf vervuld.

In de dienst van de tafel mengen zich mystiek en praktijk. Hier openbaart zich de bevrijdende wisselwerking tussen de schriftlezingen (verkondiging), het vieren (gemeenschap) en het maatschappelijk handelen (diakonia).

Onze gemeente mag een open en gastvrije gemeente zijn; de gemeente als herberg: gasten storen niet maar geven kansen tot Zij worden in ons midden ontvangen. Onze gemeente mag ook naar buiten treden en daar tot hulp en steun zijn waar nodig.

Wij worden opgeroepen "het zout der aarde" en "het licht der wereld" te zijn. (Mattheus 5: 13-16) Het zout in het brood is niet te vinden, maar zonder zout heeft het brood geen smaak. Zo kunnen de christenen bijna onopgemerkt hun omgeving positief beïnvloeden. Het licht kan "vanaf de standaard" de wereld in schijnen. Het kan als een vuurtoren waarschuwen voor een gevaarlijke kust of leiden naar een veilige haven. Zo kunnen christenen een uitstraling hebben naar de maatschappij. Het licht kan ook als een kaarsje in het donker schijnen. Een teken van bemoediging in een gesloten omgeving.

6.1. Visioen

6.1.1 Barmhartigheid en gerechtigheid

Ieder gemeentelid heeft een diaconale roeping. Van daaruit streven wij er naar recht te doen aan en stem te geven aan kwetsbare mensen, in woord en daad ondersteuning te bieden aan de lijdende mens.

Onze geloofsgemeenschap wil present zijn in de samenleving – zowel dichtbij als ver weg - door bondgenoot te zijn van mensen die er alleen voor staan, zowel binnen als buiten onze gemeente.

Bondgenoot zijn impliceert een wederkerige relatie met respect voor elkaar, waarbij mensen onvoorwaardelijk met elkaar willen delen, zowel elkaars talenten, gaven en rijkdommen als elkaars zorgen, noden en kwetsbaarheden. Belangrijk is, dat de christenen ook zijn toegerust voor diaconaat en om signalen van buiten via hun "antenne" te ontvangen en daarop te reageren. Ook de zorg voor het behoud van de schepping valt onder het diaconaat.

6.1.2 ...binnen de kerkmuren

Ons visioen is dat we telkens wanneer we samen komen als gastvrije gemeente rond Schrift en Tafel –al is het maar soms, even- uitgenodigd worden, zelfs aangespoord worden, om diaconaal in beweging te komen. Dat is meer dan alleen een financiële bijdrage in de diaconale collecte.

6.1.3 ...binnen de gemeente

Ons visioen is dat gemeenteleden elkaar diaconaal ondersteunen en nabij zijn. Daarnaast kan het diaconaat ook beleefd worden in projecten en geproefd worden bij vorming en toerusting.

6.1.4 ...buiten de gemeente

In de Nederlandse maatschappij kunnen wij laten zien wat de meerwaarde van christelijk diaconaat in een geseclariseerde samenleving is.

Als krimpende gemeente kunnen we in het diaconaat door bundeling van krachten in interkerkelijk verband van betekenis zijn voor onze omgeving. Ook in samenwerking met maatschappelijke organisaties kunnen wij ons diaconaat uitoefenen.

Maar ook ver over onze landsgrenzen wordt hulp gevraagd. Daar kunnen we mee aan de slag door informatie te geven en te collecteren.

6.2. Huidige praktijk

Voordat we ons visioen omzetten in nieuw beleidsvoornemens is het goed om eerst in kaart te brengen wat er allemaal nu al gebeurt als het gaat om diaconaat in onze gemeente.

6.2.1. binnen de kerkmuren

Diaconaat in Erediensten:

De gemeenteleden worden bij de ingang van de kerk welkom geheten.

In het kyriëgebed en de voorbeden wordt de aandacht gevestigd op de nood van de wereld, klein en groot.

In elke kerkdienst is een boeket bloemen aanwezig. Na de dienst wordt dit boeket met een groet van onze gemeente naar iemand van onze gemeente gebracht die ziek is, een moeilijke tijd doormaakt of speciale aandacht verdient. Het bezoekje wordt door velen zeer op prijs gesteld.

Er wordt gecollecteerd voor plaatselijke, landelijke en internationale steundoelen. De collecten worden toegelicht, zodat de bewustwording van de gemeenteleden wordt geactiveerd.

De diakenen dienen aan de tafel van de Heer.

Ook in de zondagsbrief wordt aandacht besteed aan diaconale activiteiten.

Voedselbank

Wekelijks worden gemeenteleden in de gelegenheid gesteld *bij de ingang van de kerk* boodschappen voor de voedselbank in te leveren. Daarnaast wordt er enkele keren per jaar gecollecteerd voor dit doel.

6.2.2 binnen de gemeente

Haal en breng service

Elke zondag en bij activiteiten rond het ouderendiaconaat wordt er door gemeenteleden gebruikgemaakt van de haal en brengservice. Mensen die om wat voor reden dan ook niet zelfstandig naar de kerk of activiteit kunnen, worden, op verzoek, opgehaald en weer thuis gebracht.

Ouderendiaconaat: Trefpunt 60+, zangbijeenkomsten, vespers met maaltijd, zomerbijeenkomst, kerstmaaltijd

Jeugddiaconaat: Sirkelslag (spel voor het goede doel), project Nacht zonder dak (straatkinderen, vluchtelingen)

Activiteit in de sectie: Bij hulpvragen worden mensen persoonlijk bezocht en wordt aan oplossingen gewerkt.

6.2.3 buiten de gemeente

Diaconaal centrum Tiel:

- *Inloophuis*

Het Inloophuis is bijna 30 jaar geleden geopend en inmiddels een interkerkelijk initiatief geworden.

Waren het voorheen vooral eenzamen, die het Inloophuis bezochten, langzamerhand komen er steeds meer mensen met lichamelijke, verstandelijke en geestelijke beperkingen voorbij. Naast presentie (het

“alleen maar” aanwezig zijn voor deze mensen) wordt ook geprobeerd of activering mogelijk is. Twee professionals (samen ca 0,9 FTE) en circa 25 vrijwilligers zijn hier actief.

Jaarlijks draagt de diaconie bij in de exploitatie van het Inloophuis. Een deel van deze bijdrage wordt opgebracht via de collectes in de wekelijkse kerkdiensten.

- *Franciscushof*

Deze stadstuin is in 2013 gestart en draait nu volop. De vrijwilligers vinden er een zinvolle tijdsbesteding. Veel producten worden verwerkt in de maaltijden van het Inloophuis.

- *Tielse maatjes*

Onder regie van de Tielse werkgroep “Ruimte voor anders zijn” is een project zorgmaatje ontwikkeld. Vrijwilligers hebben geregeld contact met mensen met een psychiatrische ziektegeschiedenis. De coördinatie ligt in handen van een professional (0,1 FTE).

Interkerkelijk Hulpfonds Tiel

De diaconie draagt ook jaarlijks bij in de steun, die het IHT verleent aan mensen die voor korte termijn en met kleine bedragen in de problemen gekomen zijn. Daarnaast heeft het fonds een verwijfsfunctie voor mensen bij wie de problemen groter of van een andere aard zijn. Enkele keren per jaar collecteren wij voor dit doel.

(Schuld)hulpverlening

Jaarlijks komen zo'n 20 aanvragen voor hulp en financiële steun bij ons binnen, meestal van buiten onze gemeente. Enkele verwijzen wij voor financiële hulp naar het Interkerkelijk hulpfonds en naar andere instanties. Voor een aantal aanvragen verzoeken wij een plaatselijk of landelijk steunfonds geld bij te dragen. Bij sommige hulpvragen verlenen wij zelf steun. Soms schakelen wij daarbij een buddy (maatje) in.

Nonfoodbank PGT

Tijdens diaconale werkzaamheden komt de diaconie regelmatig bij mensen die het niet breed hebben, meestal van buiten onze gemeente. Dat kunnen personen met een bijstandsuitkering zijn, mensen die te maken hebben met de gevolgen van een scheiding of men is in de schuldhulpverlening terecht gekomen. In die gesprekken komt soms naar voren dat men behoefte heeft aan meubilair, (kinder) fietsen of andere goederen. Men heeft er alleen geen financiële middelen voor. De diaconie stuurt dan een e-mail naar zo'n 75 adressen met de vraag of iemand een bepaald iets heeft staan dat men af zou willen staan.

Diaconaat Intramurale Zorg (ziekenhuis/verzorgings- en verpleeghuizen)

Jaarlijks worden door leden van de Tielse kerken kerstattenties voor Vrijthof en ziekenhuis Rivierenland rondgebracht. De kosten worden bestreden uit het door

ons beheerde "Fonds Nieuw Vrijthof". Veel kerken uit de regio (ook de onze) dragen geregeld bij in dit fonds. Verder worden er geregeld bedden gereden.

Vluchtelingenwerk

- Actie "geen brug te ver"

In het najaar 2015 is de nood van vluchtelingen vooral via de media sterk bij ons binnengekomen. Sommige gemeenteleden hebben gevraagd of wij ook niet iets konden doen. Kort daarop hebben wij hulp verleend bij de noodopvang van vluchtelingen in Tiel. Eén van onze gemeenteleden is in aanraking gekomen met een vluchtelingenkerk, die financiële hulp kan gebruiken. Het afgelopen jaar heeft dit ook tot persoonlijke contacten geleid. Deze kerk van de Syrische parochie staat in Arnhem, vandaar ook de naam voor deze actie. In de tweede wereldoorlog was Arnhem voor de geallieerden een jaar lang: een brug te ver. Maar voor ons is Arnhem zeker Geen brug te ver!

- *Vluchtelingendienst*

Het afgelopen jaar is er een zogenaamde vluchtelingendienst gehouden. In deze gebedsdienst is vanuit verschillende religies aandacht besteed aan de moeilijkheden, waarmee vluchtelingen (in Nederland en daarbuiten) te maken hebben.

- *Noodhulp*

Ook via de noodhulp kunnen wij soms iets betekenen voor vluchtelingen, die zich in Nederland vestigen.

Landelijke steundoelen

Ongeveer een derde van de collectes wordt besteed aan regionaal, provinciaal en landelijk werkende organisaties. Enkele voorbeelden zijn: diverse inloophuizen, binnenlands diaconaat via kerk in actie, hulp uitgeprocedeerde asielzoekers, vakanties voor ouderen en gehandicapten met weinig middelen.

ZWO Zending, werelddiaconaat, ontwikkelingssamenwerking

Een derde van de collectes in onze wekelijkse kerkdienst is bestemd voor deze internationale doelen.

Wereldwinkel

Iedere maand staat de wereldwinkel met een brede keuze uit het assortiment in een van de bijzalen van de kerk. De bedoeling is de koffiedrinkers steeds weer te attenderen op de mogelijkheden van fair trade aankopen. De getoonde producten kunnen ook worden gekocht.

Handtekeningen Amnesty International

Maandelijks worden kerkgangers in de gelegenheid gesteld voor twee personen (of instanties) die wegens hun gewetensovertuigingen in gevaar zijn gekomen een handtekening voor het teniet doen van de (voor)genomen maatregelen tegen deze personen/instanties. Enkele tientallen kerkgangers maken van deze gelegenheid gebruik.

6.3. Aanbevelingen

Doelen 2017-2021

6.3.1. Diaconaat in de eredienst versterken

Eenzijds brengt de gemeente haar diaconale ervaringen en vragen in. Anderzijds, en dat hebben wij de afgelopen tijd gemerkt, heeft de bijzondere aandacht voor diaconale activiteit in de kerkdienst (Syrische kerk) een positief effect op het diaconaal gedrag van gemeenteleden. Dit kan nog verder worden ontwikkeld in verkondiging en met liturgisch diaken-zijn: bijvoorbeeld door deelname aan of het aanbrengen van intenties voor het kyriëgebed/de voorbeden; "inzameling" van onderling dienstbetoon. Hierdoor wordt de bewustwording van de gemeenteleden vergroot, de "radar" functie verbeterd. En daarmee wordt de "doordeweekse" signalering en uitvoering van diaconaat nog meer door gemeenteleden gedragen in gebed en daad.

6.3.2. Meer vorming en toerusting op diaconaal gebied

De vorming en toerusting kan ook worden ingezet om het diaconaal bewustzijn en de antennefunctie te vergroten.

6.3.3. Diaconaat in de gemeente onderhouden

Omzien naar elkaar, aandacht voor elkaar, dat is van wezenlijk belang in een kerkelijke gemeente. Daarom is diaconale dienst niet in eerste instantie voor de gemeente maar vooral van de gemeente.

6.3.4. Verspreide activiteiten in Tiel onderbrengen in één interkerkelijk orgaan

Presentie, activering en hulpverlening

Momenteel worden verschillende diaconale activiteiten op het gebied van zorg, welzijn, werk en inkomen, waarin de PGT deelneemt, in allerlei, vaak interkerkelijke, organisatorische verbanden uitgevoerd. Met de oprichting van een interkerkelijke diaconale stichting Tiel wordt een aanzet gemaakt tot het verzamelen van deze activiteiten in één organisatie. Als eerste zullen het Inloophuis (presentie en activering), de Franciscushof (stadsmoestuin) en het project Tielse maatjes (zorgmaatjes) hierin worden ondergebracht. De komende jaren zal worden bekeken, welke activiteiten passend zijn om in deze stichting verder vorm te krijgen. Hierbij kan gedacht worden aan b.v. hulp en advies, financiële hulp (Interkerkelijk Hulpfonds Tiel) en/of financieel noodfonds, schuldhulpverlening/-maatjes, diaconaal spreekuur.

6.3.5. ZWO zending en werelddiaconaat (en ontwikkelingssamenwerking) versterken

De laatste jaren heeft de Tielse werkgroep ZWO een noodlijdend bestaan geleden. Toch is een terugval naar alleen nationaal en lokaal diaconaat een verschraving. Het is van belang, dat ook het buitenland de nodige aandacht krijgt. Hiertoe zal deze tak van diaconaat opnieuw worden geactiveerd. Naast hulpverlening is een belangrijk onderdeel hierbij : Fair Trade.

6.3.6. Jeugddiaconaat ondersteunen en versterken

Op verschillende manieren wordt de jeugd bij het diaconaat betrokken (b.v. Sirkelslag, Nacht zonder dak). Verder wordt er ingezet op kleine projecten dichtbij.

6.3.7. Gerechtigheidsvraagstukken aan de orde stellen

In de tegenwoordige maatschappij, waarbij een aantal mensen alleen maar met "minder" te maken krijgen (tweedeling in de maatschappij), dreigt soms meer ongerechtigheid te ontstaan. Daarom blijft deelname van de diaconie aan het diaconaal platform Tiel van belang. Het platform kan namens de kerken zowel zelfstandig als via de WMO raad (waar ook de kerken in zijn vertegenwoordigd) de overheid en/of instanties aanspreken op zaken die uit de hand dreigen te lopen.

6.3.8 Behoud van de schepping propageren

Milieu, klimaat, duurzaamheid, besparing. We kennen deze termen allemaal. Getracht zal worden initiatieven te nemen om ook vanuit kerkelijk perspectief met deze zaken bezig te zijn. Bijvoorbeeld door deelname aan de beweging Groene Kerk.

6.3.9. Financiën regelen

Mede door krimp van de gemeente nemen de jaarlijkse ontvangsten af. De uitdaging is zo actief te zijn, dat het geefgedrag van de gemeente wordt versterkt. Het streven blijft, dat jaarlijkse opbrengsten zodanig zijn, dat - zonder inkrimping van activiteiten - de diaconale uitgaven minder afhankelijk zijn van (rente) opbrengsten van het vermogen.

6.3.10. Communicatie verbeteren

Door onderbezetting komt de diaconie momenteel te weinig aan communicatie toe. Het is van belang dat hiervoor mensen beschikbaar zijn/tijd wordt vrijgemaakt, immers onbekend maakt onbemind. Zondagsbrief, SamenKerk en pers blijven belangrijke media. Een extra uitdaging daarbij is het inspelen op de sociale media. Het gaat er hierbij om gemeenteleden te betrekken bij diaconale activiteiten en ook aandacht te besteden aan sociaal-maatschappelijke onderwerpen. Daarnaast mag het communiceren met de samenleving niet worden vergeten. Verder is het stellen van vragen aan de overheid/instanties van belang (zie gerechtigheidsvraagstukken).